

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Maciej Pacuda

w sprawie ze skargi R. Ż.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie I ACa 848/15,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2015 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik skarżącego R.Ż. wniósł skargę na przewlekłość w postępowaniu sądowym domagając się: stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, sygn. akt I ACa 848/15 oraz przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 4.000 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżący podniósł, że przedmiotowa sprawa została zainicjowana pozwem wniesionym w dniu 25 lipca 2011 r. W czerwcu 2012 r. akta sprawy trafiły do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa, następnie podjęto postanowienie o przekazaniu sprawy do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 23 stycznia 2013 r. w sprawie wydano wyrok o sygn. akt XXIV C 1106/12. Uzasadnienie wskazanego wyroku doręczono w dniu 11 kwietnia 2013 r. Wywiedziona przez powoda apelacja od wyroku XXIV C 1106/12, spowodowała

przeprowadzenie w dniu 19 listopada 2013 r. rozprawy apelacyjnej przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie. Tego samego dnia zapadł wyrok w apelacji oznaczony sygn. akt I ACa 832/13. Uzasadnienie tego wyroku zostało doręczone powodowi, na jego wniosek, w dniu 22 stycznia 2014 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego, na wniosek powoda, Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył w dniu 20 sierpnia 2014 r. skargą kasacyjną, przekazaną do Sądu Najwyższego w dniu 29 września 2014 r. Wyrok przed Sądem Najwyższym – po uprzednim przyjęciu skargi do rozpoznania postanowieniem z dnia 8 stycznia 2015 r., I CSK 868/14 – zapadł w dniu 11 lutego 2015 r. Z uwagi na to, że skarga kasacyjna została uwzględniona, akta sprawy wróciły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 7 maja 2015 r. a sprawę zarejestrowano pod sygn. akt I ACa 848/15. Rozprawa przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie odbyła się w dniu 19 czerwca 2015 r. i została odroczone na termin z urzędu. Sąd wezwał powoda do uzupełnienia braków formalnych, które dostrzeżono dopiero w połowie 2015 r.; „co jedynie przedłuża rozpoznanie przedmiotowej sprawy”. Zdaniem skarżącego z akt sprawy wynika, że w sprawie z powództwa R. Ż. przeciwko S. Oddział w Polsce o sygn. akt I ACa 848/15 nastąpiła nieuzasadniona zwłoka, która jednak nie wynika ze skomplikowania sprawy, ilości podjętych czynności czy winy powoda, a jest wyłącznie winą wymiaru sprawiedliwości, terminowości podejmowanych czynności oraz ich zasadności.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o oddalenie skargi, wskazując, że akta sprawy I ACa 848/15, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy, wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 7 maja 2015 r. W dniu 13 maja 2015 r. wyznaczono rozprawę apelacyjną na dzień 19 czerwca 2015 r. Po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 19 czerwca 2015 r. Sąd odroczył rozprawę i zobowiązał powoda do sprecyzowania wniosków apelacji przez podanie dokładnej treści oświadczenia mającego stanowić przeproszenie powoda przez stronę pozwaną za naruszenie dóbr osobistych w terminie 2 tygodni pod rygorem zawieszenia postępowania. Braki apelacji zostały uzupełnione pismem z 28 czerwca 2015 r., które wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w dniu 2 lipca 2015 r. Po doręczeniu odpisu tego pisma stronie pozwanej, zarządzeniem z 21 września 2015 r. w sprawie wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 26

listopada 2015 r. W ocenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie powyższy tok postępowania nie uzasadnia przyjęcia, że w sprawie niniejszej doszło do przewlekłości jej rozpoznania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.; dalej jako: „ustawa o skardze na przewlekłość”). Przedmiotowa skarga dotyczy postępowania apelacyjnego prowadzonego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Wyznaczanie terminu rozpraw apelacyjnych, jak i podejmowanie czynności mających na celu nadanie toku temu postępowaniu odbywa się według kolejności wpływu spraw do sądu. W roku 2014 do I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęły ogółem 2.082 sprawy apelacyjne, a w pierwszym półroczu roku bieżącego (2015 r.) 1.245 apelacji. Tak ogromny wpływ spraw nie pozwala na podjęcie w każdej z nich czynności procesowych niezwłocznie po wpłynięciu akt sprawy.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wskazał ponadto, że odroczenie rozprawy w dniu 19 czerwca 2015 r. było wynikiem uznania, że w sprawie zachodzi konieczność sprecyzowania wniosków apelacji przez podanie dokładnej treści oświadczenia mającego stanowić przeproszenie powoda przez stronę pozwaną za naruszenie dóbr osobistych. Prawidłowe sprecyzowanie wniosków apelacji obciążało stronę powodową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Stosownie zaś do treści przepisu art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do

przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści przepisu art. 1 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy może dojść zarówno wskutek bezczynności (zaniechania), jak i wskutek działania sądu. Odpowiada temu nakaz rozważenia przy rozpoznawaniu skargi nie tylko terminowości podjętych przez sąd czynności, ale także ich prawidłowości. W konsekwencji o przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy. Przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość długotrwałe zaniechanie przez sąd czynności lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych.

Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania nie określa, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W judykaturze zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie trwające ponad 12 miesięcy (por. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06, LEX nr 360307 i z dnia 24 lipca 2008 r., II OPP 20/08, LEX nr 493700 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384, z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121 i z dnia 8 maja 2013 r., III SPP 51/13, niepublikowane). Nie jest to jednak sztywna cezura czasowa dla oceny zgodności postępowania z konwencyjnymi, konstytucyjnymi i proceduralnymi dyrektywami osądzenia sprawy w rozsądnym terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., III SPP 56/14 - niepublikowane).

Rozpatrywana skarga zarzuca przewlekłość postępowania apelacyjnego prowadzonego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. akt I ACa 848/15.

Z analizy akt przedmiotowej sprawy wynika, że akta sprawy I ACa 848/15, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy, wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 7 maja 2015 r. W dniu 13 maja 2015 r. wyznaczono rozprawę apelacyjną na dzień 19 czerwca 2015 r. Po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 19 czerwca 2015 r. Sąd odroczył rozprawę i zobowiązał powoda do sprecyzowania wniosków apelacji przez podanie dokładnej treści oświadczenia mającego stanowić przeproszenie powoda przez stronę pozwaną za naruszenie dóbr osobistych w terminie 2 tygodni pod rygorem zawieszenia postępowania. Braki apelacji zostały uzupełnione pismem z 28 czerwca 2015 r., które wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w dniu 2 lipca 2015 r. Po doręczeniu odpisu tego pisma stronie pozwanej, zarządzeniem z 21 września 2015 r. w sprawie wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 26 listopada 2015 r.

Powyżej przedstawiona sytuacja nie daje podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w przedmiotowej sprawie na podstawie art. 12 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Oceniając termin oczekiwania strony powodowej w świetle przepisów ustawy o skardze na przewlekłość należy wziąć pod uwagę – na co wskazuje Prezes Sądu Apelacyjnego w odpowiedzi na skargę – stopień „obciążenia” I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie w 2014 r. do I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęło ogółem 2.082 spraw apelacyjnych, a w pierwszym półroczu 2015 r. 1.245 apelacji. Tak duży wpływ spraw nie pozwala na podjęcie w każdej z nich czynności procesowych niezwłocznie po wpłynięciu akt sprawy. Należy również uwzględnić okoliczność, że odroczenie rozprawy przez Sąd Apelacyjny w dniu 19 czerwca 2015 r. było wynikiem uznania, że w sprawie zachodzi konieczność sprecyzowania wniosków apelacji przez podanie dokładnej treści oświadczenia mającego stanowić przeproszenie powoda przez stronę pozwaną za naruszenie dóbr osobistych; prawidłowe sprecyzowanie wniosków apelacji obciążało zaś stronę powodową. Dodatkowe czynności procesowe oraz

konieczność dokonania wielowątkowej subsumcji do ustalonego stanu faktycznego wymagało większego czasu.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy uznał, że postępowanie apelacyjne w niniejszej sprawie nie było dotknięte przewlekłością i na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość - oddalił skargę.